

• Weis & Partners s.r.o. •
Priemyselná 1A
821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov
Slovenská republika •

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/linka	Bratislava
	ÚVZSR/ OKRPLaNO/2065/4977/2023	Mgr. Annamária Vitálošová	14. 02. 2023

Vec

Stanovisko k otvorenému listu hlavnému hygienikovi Slovenskej republiky zo dňa 21.12.2022

Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky bol dňa 21. 12. 2022 doručený otvorený list hlavnému hygienikovi SR v súvislosti so štúdiou „Medical Masks Versus N95 Respirators for Preventing COVID-19 Among Health Care Workers“, uverejnenou na portáli Annals of Internal Medicine (doi: 10.7326/M22-1966. Epub 2022 Nov 29.)

K Vášmu listu Vám zasielame nasledujúcu odpoveď.

1. Autori v abstrakte štúdie sami uvádzajú limitácie štúdie: Potenciálne získanie SARS-CoV-2 prostredníctvom expozície v domácnostiach a komunitách, heterogenita medzi krajinami, neistota v odhadoch účinku, rozdiely v adherencii, ktorú sami nahlásili, rozdiely vo východiskových protilátkach a rozdiely medzi jednotlivými krajinami v cirkulujúcich variantoch a očkovaní.

Z pohľadu záverov štúdie je toto tvrdenie dôležité. Pri komunitnom šírení respiračnej infekcie je takmer nemožné rozlíšiť, či sa osoba nakazila vírusom pri práci s pacientom pozitívnym na COVID-19, alebo mimo pracoviska. Autori tiež uvádzajú, že nie je isté, či a ako zdravotnícky personál dodržiaval prekrytie horných dýchacích ciest mimo pracovný čas a či dodržiaval aj iné nefarmakologické protiepidemické opatrenia.

2. V priebehu štúdie tiež došlo k viacerým zmenám (zaradenie ďalších zdravotníckych pracovníkov do štúdie, rozšírenie o ďalšie krajiny, skrátenie doby sledovania, a iné) v závislosti od priebehu pandémie a dostupnosti očkovania.

3. V štúdiu sa ďalej uvádza, že zdravotnícki pracovníci zaradení do skupiny používateľov chirurgického rúška („medical mask alebo surgical mask“) boli poučení, aby pri poskytovaní bežnej starostlivosti pacientom s COVID-19 alebo podozrením na COVID-19 používali rúško. Ďalej sa však píše, že títo zdravotnícki pracovníci na základe posúdenia rizika v mieste poskytovania zdravotnej starostlivosti mali možnosť kedykoľvek použiť aj respirátor N95, čo mohlo prispieť k skresleniu výsledku štúdie („participants who believed they were at high risk during a particular exposure were allowed to use the N95 respirator if assigned to a medical mask“).

Z uvedeného vyplýva, že na potvrdenie záverov spomínanej štúdie je potrebné vykonať ďalšie skúmanie.

Vzhľadom na rýchle šírenie ochorenia COVID-19, Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ďalej len „ECDC“) vydalo pokyny na nosenie a odstraňovanie osobných ochranných prostriedkov v zdravotníckych zariadeniach pri starostlivosti o pacientov s podozrením na COVID-19 alebo potvrdeným COVID-19. V tomto

materiáli ECDC navrhuje, aby sa pri posudzovaní podozrenia alebo pri riešení potvrdeného prípadu používala filtračná tvárová polmaska kategórie FFP2 alebo FFP3. Použitie tvárovej/chirurgickej masky sa odporúča v prípade nedostatku respirátorov a na základe individuálneho posúdenia. Celé znenie technickej správy ECDC je dostupné na: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-guidance-wearing-and-removing-personal-protective-equipment-healthcare-settings-updated.pdf>

Prekrytie horných dýchacích ciest patrí medzi základné a preukázateľne účinné opatrenie v prípade šírenia respiračných nákaz. V prípade zdravotníckych pracovníkov starajúcich sa o pacientov s pravdepodobným alebo dokázaným ochorením COVID-19, teda pracujúcich v prostredí s vysokým rizikom infekcie vírusom SARS-CoV-2 je ochrana dýchacích ciest o to dôležitejšia.

Na webovej stránke Kanadského centra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci je uverejnené porovnanie respirátorov a chirurgických rúšok a tiež článok o ochrane dýchacích ciest pred vzdušnými infekčnými agens pre zdravotníckych pracovníkov: https://www.ccohs.ca/oshanswers/prevention/ppe/surgical_mask.html
https://www.ccohs.ca/oshanswers/prevention/respiratory_protection.html

Respirátory patria do skupiny OOP kategórie III, ktoré chránia používateľa pred vážnym poškodením zdravia, resp. rizikom smrti podľa prílohy I nariadenia EPaR 2016/425 a slúžia na ochranu dýchacích orgánov pred látkami a zmesami, ktoré ohrozujú zdravie, a pred škodlivými biologickými činiteľmi podľa prílohy II bod 3.10.1 nariadenia EPaR 2016/425. Filtračné polmasky proti časticiam sú podľa filtračnej účinnosti a maximálneho celkového prieniku rozdelené do troch tried FFP 1, FFP 2 a FFP3. Technické podrobnosti sú uvedené v harmonizovanej technickej norme STN EN 149 + A1 Ochranné prostriedky dýchacích orgánov.

Nakoľko filtračná účinnosť respirátorov je vyššia v porovnaní s chirurgickými rúškami a so zreteľom na súčasnú epidemickú situáciu vo výskyte akútnych respiračných ochorení máme za to, že v prostredí zdravotníckych zariadení a sociálnych zariadení, kde sa koncentruje množstvo chorých nielen na respiračné ochorenia, ale aj osôb rizikových z pohľadu ťažkého priebehu respiračných ochorení, má prekrytie horných dýchacích ciest respirátormi svoje opodstatnenie.

Respirátory nie sú novinkou, neboli vymyslené počas pandémie ochorenia COVID-19. Desaťročia sa používajú nielen v zdravotníckych ale aj iných profesiách, kde si to rizikový charakter práce vyžaduje. Ochrana zdravia týchto profesionálov je tak zabezpečená kvalitnými, účinnými a testovanými respirátormi, vyrobenými v súlade s technickými normami, zabezpečujúcimi účinnosť, bezpečnosť a ochranu zdravia.

Podľa vyjadrenia generálneho riaditeľa Svetovej zdravotníckej organizácie zo dňa 18. 10. 2022, predstavuje prebiehajúca pandémia ochorenia COVID-19 naďalej mimoriadne ohrozenie verejného zdravia medzinárodného významu.

[https://www.who.int/news/item/18-10-2022-statement-on-the-thirteenth-meeting-of-the-international-health-regulations-\(2005\)-emergency-committee-regarding-the-coronavirus-disease-\(covid-19\)-pandemic](https://www.who.int/news/item/18-10-2022-statement-on-the-thirteenth-meeting-of-the-international-health-regulations-(2005)-emergency-committee-regarding-the-coronavirus-disease-(covid-19)-pandemic)

Z tohto dôvodu naďalej ostáva v platnosti mimoriadna situácia, vyhlásená vládou SR od dňa 12. marca 2020 z dôvodu ohrozenia verejného zdravia II. stupňa v dôsledku pandémie infekčného ochorenia COVID-19. V záujme ochrany zdravia a životov obyvateľov Slovenskej republiky bude Úrad verejného zdravotníctva SR naďalej postupovať pri riešení pandémie ochorenia COVID-19 v súlade s odporúčaniami Svetovej zdravotníckej organizácie a Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb.

Na základe vyššie uvedeného stanoviska Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, Vašej požiadavke nie je možné vyhovieť, keďže z uvedených štúdií vyplýva iný záver ako uvádzate vo Vašom liste. Taktiež nie je možné z rovnakého dôvodu iniciovať Vami požadovanú priestupkovú amnestiu v súvislosti s pandemiou ochorenia COVID-19, predovšetkým z dôvodu individuálneho posúdenia každého prípadu a náležitého zistenia skutkového stavu.

S pozdravom

PhDr. RNDr. MUDr. Ján Mikas, PhD., MPH
hlavný hygienik Slovenskej republiky

Rozdělovník k číslu